

k(r)anttekening

DE Bank

drs. J.G. Groeneveld RA RV1

Nog steeds kennen we de ABN AMRO-Bank. Zij is nog steeds zichtbaar aanwezig in de winkelstraten. We kunnen er nog steeds onze boodschappen doen, voor zover we daarvoor naar binnen moeten. Of beter: mogen. Want binnen luidt het advies al gauw dat je terug moet naar je eigen toetsenbord om vervolgens per computer het gesprek

te voeren dat je binnen de burelen van de bank wilde houden. Je vraagt je af waarom die bankgebouwen nog zo groot en indrukwekkend moeten zijn wanneer het overgrote deel van hun dienstverlening in bits en bytes wordt afgedaan. Is het niet beter om al die stenen te desinvesteren? Of veroorzaakt dat een Nederlandse kredietcrisis met alle afboekingen van dien? Dat de persoonlijke contacten zo losjes zijn geworden, wordt mede bevorderd door het rouleer-systeem bij de banken. Je accountmanager blijft nooit langer dan een paar jaar in je buurt. Tegen de tijd dat je weet wie hij is, heb je met zijn opvolger te maken. Zij krijgen niet de kans in die functie een 'oude rot' te worden. Het zijn jonge rotten die met lijsten komen waaruit ze je risico-profiel destilleren. Een discussie over de aankoop van een paar aandeltjes Unilever ja/nee moet wel binnen dat profiel passen. Maar wie wil die discussie nog voeren? Ook dat kan beter via internet, want dan zijn de kosten lager. Binck zegt mij niets, maar welke bank doet dat nog wel? En Binck is ook al weer ingepalmd door een bank die deze concurrentie niet aankon.

Voor de meesten van ons is een bank een computer. Door bij-schrijving en afboeking wordt daarin bijgehouden hoeveel euro's van ons zijn en hoeveel van anderen. Het is een soort airmiles-systeem. Ten laste van het aantal punten kunnen we uit automaten geld halen. Via de kassa's van respectieve winkels komt dat 's avonds weer bij de bank terecht. Dat is de moeilijkheid niet. Elke computer kan dat. Daaromheen zitten beveiligingen zodat de één zich niet tegen de regels in meester kan maken van de punten van anderen.

Er is wel een ander probleem. Die punten moeten niet te snel hun betekenis verliezen. Vroeger deed de gouden standaard

haar werk. Tegenwoordig let de toezichthouder daar wel op. Ongeveer 2% per jaar mag. Dat is een soort belasting die we allemaal betalen. Wel een beetje vreemd, maar daar schijnt niets aan te doen te zijn. Ja, wat dat betreft moet je eigenlijk al je punten zo gauw mogelijk opmaken.

Met dat al kan de bank zelf punten verdienen door zaken te doen met die euro's van de rekeninghouders. Dat is een risico: want die euro's moeten er weer zijn wanneer iemand al zijn punten opvraagt. Gelukkig zit daarin een statistisch te bepalen regelmaat. Dus je weet als bank wel ongeveer wat verantwoord is. Er moet alleen geen trendbreuk komen. Maar dat is wel een secuur werkje. Meer risico levert meer punten op dan minder risico, al zou je naar verwachting uiteindelijk gelijk moeten uitkomen. Daarbij komt nog dat risico naar aard en omvang wisselt, terwijl de eenmaal afgesproken vergoedingen vaak niet variabel zijn. Dat resulteert in een gecompliceerd portefeuille-beheer. Het hangt ook af van de opportuniteiten die worden geboden. Die komen niet zomaar naar je toe. Op dat terrein is de concurrentie hevig. De relatie tussen inspanning en resultaat is niet één op één te leggen.

Een stukje van de bank is nu naar Fortis. Dat stukje is dus Belgisch geworden, althans voorzover Fortis Belgisch is. Het alternatief zou zijn geweest een fusie met ING. "Dat zou een bankereus hebben opgeleverd, die misschien voor een warmer 'oranjegevoel' had gezorgd dan de latere overname en opsplitsing van ABN AMRO, maar waarvan het maar de vraag is of mededingingsautoriteiten ermee hadden ingestemd" (NRC Handelsblad, 9 mei 2008). Wat die mededingingsautoriteiten betreft: "Banken opereren in een geglobaliseerde wereld. De nationaliteit van bankeigenaren doet er in principe niet toe". Het zou wel grappig zijn geweest wanneer de NMA zich aan die nu denkbeeldige fusie zou hebben vergrepen omdat Nederland zo klein is.

Aan dat oranjegevoel mankeert intussen niets, als ik kijk naar de vele koopwaar van die kleur op dit moment in de winkels.

Maar wat doet nationaliteit er toe? Zoals onze koningshuizen van weleer geen nationaliteit hadden, hebben de hedendaagse grote banken dat evenmin. Natuurlijk, de leden van ons koningshuis hebben een Nederlands paspoort. En dat zal het criterium wel zijn. Dat is een juridische maatstaf. Tot en met onze huidige kroonprins kwamen alle gemalen en gemalinnen uit het buitenland. Hun familiebanden bestonden uit een gecompliceerd netwerk waarin iedereen familie was - en is - van iedereen. Nationaliteit heeft daarop geen vat. Economische belangen lagen ten grondslag aan veel huwelijken van monarchen en hun kinderen. Economische belangen lagen ten grondslag aan de vorming van wat nu de EU is. Wie weet zien we hier de grondslag terug voor een sterkere Benelux? Of voor de fusie van het Vlaamssprekende deel van België met ons land zodat we weer met recht en in meervoud "Les Pays-Bas" zijn.

Zo gezien maakt het niet uit van wie de ABN AMROBank nu eigenlijk is. Wat we hebben ontvangen van de vele miljarden die door Fortis zijn betaald kunnen we bij Fortis inleveren om daarmee de overname voor Fortis betaalbaar te houden. Erg ingewikkeld allemaal. Het is best wel moeilijk om daar op deze manier iets aan over te houden.

De vraag is natuurlijk of de ABN AMRO het beter of slechter deed dan andere banken. Gemeten aan de beurskoers deed ABN AMRO het de laatste jaren niet helemaal goed. Dat maakte mensen ongeduldig. Het bankmanagement heeft hen niet voldoende kunnen overtuigen. Zij hebben zich € 71 miljard laten uitbetalen. De vraag of dat meer was dan ING in een fusie met ABN AMRO had kunnen realiseren, is niet beantwoord. In een markteconomie die zijn werk goed doet, moet worden aangenomen dat de uitkomst op dat moment de beste was. De vraag is dan wie je meer vertrouwd: Balkenende, Bos, of de markt?

